

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 281
§ 297

08.10.2019
22.10.2019

Tuloveroprosentti vuodelle 2020

903/02.03.01.00/2019

KH 08.10.2019 § 281

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kunnan tulee verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n (520/2010) mukaan ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17 päivänä.

Painavimpia tekijöitä tuloveroprosenttia määrättäessä ovat:

- verotettavan tulon kertymä ja sen mukaisesti arvioitu verotulo
- valtionosuudet
- toimintakate
- rahoitustuotot ja -kulut
- investointien määrä ja niitä kattava lainanotto

Verotulot:

Vuoden 2019 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2021-2022 ansioverotulo on arvioitu kuluvan vuoden verotilitysten sekä Suomen Kuntaliiton kuntatalousosaston tämän vuoden viimeisen verotulojen ennustekehikon perusteella. Tiedot perustuvat verohallinnon ennakkotietoihin ja niitä tarkennetaan määrääjain. Viime ja tämän vuoden verotulojen ennustettavuus on ollut vaikeaa. Ennustekehikko on laadittu nykyisen 20,50 veroprosentin mukaan vuodelle 2020 sekä vuosille 2021 ja 2022.

Vuodelta 2019 kunnallisveron tuotto syyskuun loppuun mennessä on kertynyt n. -1,7 milj. euroa edellisvuotta heikommin. Kuntaliiton päivitetyn ennusteen mukaan tämän vuoden kunnallisveron toteuma jäisi n. -1,1 milj. euroa alle talousarvion. Verrattaessa edellisen vuoden toteumaan, vaikutusta on myös verotulojen maksatuksen jaksituksen muutoksella. Verotus valmistuu joustavasti, jonka johdosta tilityksistä vähennetään veronpalautusosuuksia usean kuukauden aikana heinä-joulukuun aikana. Aiempina vuosina veronpalautusosuudet on vähennetty kertavähennyksenä marras-joulukuussa.

Yhteisövero on toteutunut n. 35 900 edellisvuotta pienempänä.

Kuntaliiton ennuste yleisestä verotulojen kehityksestä:

Kuntaliiton arviossa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön julkistamat 11.9.2019 ennusteet. Ennusteessa on huomioitu myös syyskuun verotilitykset sekä Verohallinnon 9.9.2019 julkaisemat ennakkotiedot verovuoden 2018 verotuksesta. Budjettiriihen linjaukset verotuksen muutoksista mm. ansiotasoindeksiin korotus veroperusteisiin, pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulonsaajille saajille kohdistettu ansiotuloveron kevennys sekä kotitalous- ja asuntolainojen korkojen vähennysten leikkaus on huomioitu

ennustelaskelmassa. Ansiotasoindeksintarkistus ja veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän vuonna 2020 kuntien tuloveroja -312 milj. eurolla, jotka on VM:n talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille.

Kuntaliiton verotuloennusteen mukaan kunnallisverotulojen odotetaan kasvavan kuluvaan vuoteen verrattuna 2,7 %. Seuraava ennuste saadaan 7.10.2019 alkavalla viikolla.

Yhteisöveron arvioissa pohjana on käytetty valtiovarainministeriön ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakkoerojen kehitys. Yhteisöveroennusteessa yhteisöverotulojen ennakkoidaan kasvavan kuluvaan vuoteen verrattuna 3,1 %.

Asian on valmistellut hallintojohtaja Seija Turpeinen, puh. 0400 949 620.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus käy alustavan linjauskeskustelun tuloveroprosentin valmistelun pohjaksi.

Päätös:

Kaupunginhallitus linjasi, että tuloveroprosentin valmistelua jatketaan nykyisen veroprosentin mukaisena.

KH 22.10.2019 § 297

Kuntaliiton viimeisimmässä veroennustekehikossa ennustetaan talousarviovuodelle 2020 pienoista 1,9 %:n kasvua kunnallisveroon ja 4,7 %:n kasvua yhteisöveroon. Suunnitelmavuosille kunnallisveron kasvuksi ennustetaan n. 2 % ja yhteisöveroon 2021 vuodelle 5,0 %:n ja 2022 vuodelle 3,3 %:n kasvua.

Kunnallisveron ennakonpidätysten kertymät eivät ole kasvaneet odotetulla tavalla tänä vuonna. Kuntaliiton arvion mukaan ennakkoita olisi pitänyt kertyä kunnille syyskuun loppuun mennessä noin 500 M€ toteutunutta enemmän. Verohallinnon mukaan kertymäongelma johtuu verokortt uudistuksesta ja Tulorekisteri-ilmoittamisen ongelmista. Syyskuun tilityksessä näkyi jo pienoisesti Tulorekisteriin liittyvän kertymäongelman osittainen korjaantuminen. Verohallinnon tekemien selvitysten perusteella suurin osa kertymävajeesta johtuu verokortt uudistuksesta, jossa on kysymys siitä, että uudessa ennakoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausi kohtaisista tulorajoista ja sivutulokorteista. Tämän johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta huomattavasti aiempaa käytäntöä alhaisempina.

Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella verokortt uudistuksesta johtuva kertymävaje alkaa korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa tehtävissä ennakonpidätyksissä. Tilityksissä korjausliike näkyisi suuremmassa määrin vasta tammikuussa ja lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen.

Verokortt uudistus on pysyvä muutos. Vaikka vuoden 2019 kunnallisverojen kertymävaje korjaantuu vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että verovuoden 2020 ennakkoerot kertyvät samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle.

Veroennustekehikossa on huomioitu Verohallinnon uusimmat ennakkotiedot verovuoden 2018 verotuksesta sekä veroperustemuutokset vuodelle 2020 hallituksen talousarvioesityksen mukaisina. Talousarvioesityksen mukaisesti ennusteessa on huomioitu ansiotasoindeksin tarkistus ja ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille kohdistettu ansiotuloveron kevennys. Näiden arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa. Kotitalous- sekä asuntolainojen korkojen vähennysten leikkaus arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja n. 46 milj. eurolla. Yhteensä näiden muutosten arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -298 milj. eurolla vuonna 2020. Nämä on talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta (uutta kompensoitavaa 285 milj. €).

Valtionosuudet:

Kunnan valtionosuus määräytyy ikärakenteen, sairastavuuden, asukastiheyden, työttömyysasteen, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden ja koulutustaustan mukaan. Laskennallisten kustannusten ja määräytymisperusteiden lähtökohtana on perushinta, joka vahvistetaan asetuksella vuosittain kustannustenajon perusteella. Lisäosien perushinnat vahvistetaan asetuksella vuosittain. Kolme lisäosaa ovat: syrjäisyys, saamelaisten kotiseutualueen kunnat ja työpaikkaomavaraisuus. Lisäosat eivät kuulu peruspalvelujen laskennallisiin kustannuksiin eli kunnilla ei ole niihin omarahoitusosuutta.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Päätösperäiset kunnallisveron alennukset alentavat kuntien verotuloja mutta kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Vuoden 2020 valtionosuuden arvioinnissa on huomioitu valtionosuutta lisäävinä:

- Kiky-leikkauksen pienentyminen	+264 milj. €
- Indeksikorotus + 2,4 %	+166 milj. €
- Valtion ja kuntien välinen lakisääteinen kustannustenajon tarkistus	+102 milj. €
- Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutosten vaikutus	+ 18 milj. €

Peruspalvelujen valtionosuutta vähentävät:

- Kiky-leikkaus työajan pienennyksestä johtuen	- 234 milj. €
- Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	uutta -23 milj.€ yht. -89 milj. €
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä	uutta -10 milj.€ yht. -40 milj. €
- Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta	uutta -10 milj.€ yht. -56 milj. €
- Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvä vähennys	-23 milj. €

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset (100 % valtionosuus):

- Lastensuojelun jälkihoidon laajennus	+ 12 milj. €
- A1-kielen opetuksen varhentaminen	+ 7,5 milj. €
- Subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus	+ 7,1 milj. €

- Varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen
 pienentäminen + 6,7 milj. €
- Perheiden elämäntilanteiden moninaisuuden
 tukeminen + 2,0 milj. €
- Vaasan keskussairaalan muutos laajan
 päivystyksen sairaalaksi +1,0 milj. €

Arvio vuoden 2020 valtionosuusprosentiksi on 25,46 % (vuonna 2019 25,37 %).

Peruspalvelujen valtionosuuden kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia, kuten määräaikainen vuosia 2016-2019 koskenut indeksikorotusten jäädytys päättyy vuoteen 2019.

Budjettiriihessä 17.9.2019 on tehty päätös kertaluonteisen valtionosuuskompensoinnin (+237 milj. €) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019.

Viimeisimmän valtionosuuslaskelman 14.10.2019 mukaan valtionosuus kasvaa vuodelle 2020 n. 0,9 milj. euroa (2,7 %) tähän vuoteen verrattuna. Tämän vuoden vertailuluvussa on huomioitu kertaluonteisen valtionosuuskompensoinnin vaikutus 350 212 €, joka maksetaan kaupungille marras-joulukuun valtionosuusmaksatuksen yhteydessä. Tämän hetken tasoon verrattuna valtionosuudet kasvavat n. 1,3 milj. €.

Toimintakate:

Kaupunginhallituksen 11.6.2019 § 187 päätöksen mukainen toimintakaterä vuodelle 2020 on 57 780 113 €. Rami on laskettu -1,3 %:n säästötavoitteen pohjalta. Toiminta-alueiden tämän hetken valmistelutilanteen esitysten mukainen toimintakate on kaupunginhallituksen antaman ramien mukainen.

Investoinnit ja lainanotto:

Vuoden 2020 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2021-2022 investointiohjelmaa on käsitelty valtuustoseminaarissa 19.10.2019, jolloin linjattiin investointiohjelman taso. Investointien kokonaismäärä määrittelee lainanoton suuruuden ja sen mukaiset lainanhoitokustannukset (lyhennykset ja korot). Investointiohjelmassa valtuustoseminaarin linjausten mukaisesti investointien kokonaismäärä on vuodelle 2020 yhteensä n. 4,7 milj. €, vuodelle 2021 yhteensä n. 4,7 milj. € ja vuodelle 2022 yhteensä n. 5,2 milj. €.

Viimeisimpien kuntaliiton verotulojen toteumaennusteiden perusteella vuoden 2020 arvioitu kunnan tulorahoitus, valtionosuus ja verotulot yhteensä kasvavat n. 2,4 % verrattuna vuoden 2019 toteuma-arvioon.

Asian on valmistellut hallintojohtaja Seija Turpeinen, puh. 0400 949 620.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto päättää vuoden 2020 tuloveroprosentiksi 20,5 %.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.